

1-Metilciklopropen ublažava oštećenja mahuna tijekom skladištenja pri niskim temperaturama povećanjem učinka antioksidacijskog sustava stanične zaštite

SAŽETAK

Pozadina istraživanja. Oštećenje ploda tijekom skladištenja pri niskim temperaturama jedan je od primarnih uzroka smanjenja kakvoće tropskog i suptropskog povrća. Grah (*Phaseolus vulgaris* L.) je osjetljiv na oštećenja pri niskim temperaturama. Stoga je glavna svrha ovoga rada bila ispitati ublažavajući učinak 1-metilciklopropena na oštećenja mahuna pri niskim temperaturama. Osim toga, utvrđeni su mehanizmi promjene obrambenog antioksidacijskog sustava.

Eksperimentalni pristup. Mahune su izložene različitim volumnim udjelima 1-metilciklopropena tijekom 24 sata. Nakon toga su uzorci mahuna skladišteni pri 4 °C do 14 dana. Mjereni su sljedeći parametri: indeks oštećenja pri niskim temperaturama, gubitak elektrolita, titracijska kiselost i udjel ukupnih topljivih tvari. Osim toga, utvrđeni su udjeli klorofila, askorbinske kiseline i malondialdehida. Određeni su ukupni antioksidacijski učinak, sposobnost keliranja Fe(II) iona, sposobnost uklanjanja reaktivnih kisikovih spojeva i aktivnost antioksidacijskih enzima. Također su određeni ukupni udjel fenola i s njima povezana metabolička aktivnost enzima.

Rezultati i zaključci. Nakon obrade 1-metilciklopropenom smanjili su se indeks oštećenja pri niskim temperaturama, gubitak elektrolita i udjel malondialdehida u mahunama. Količine ukupnih topljivih suhih tvari, titracijske kiselosti, askorbinske kiseline i ukupnog klorofila u mahunama izloženim 1-metilciklopropenu bile su znatno veće nego u kontrolnom uzorku. Tretirane mahune imale su veću ukupnu antioksidacijsku aktivnost i sposobnost keliranja metala. Obradom 1-metilciklopropenom povećala se sposobnost uklanjanja radikala superoksida, hidroksila i 1,1-difenil-2-trinitrofenilhidrazina u mahunama. Aktivnosti peroksidaze, askorbat peroksidaze, superoksid dismutaze i katalaze bile su veće u tretiranim nego u kontrolnim uzorcima. Osim toga, obradom se povećalo nakupljanje fenolnih spojeva zbog regulacije enzima koji sudjeluju u metabolizmu fenola, kao što su šikimat-dehidrogenaza, fenilalanin amonijak-liaza, *p*-kumarinska kiselina i polifenol-oksidaza. Možemo zaključiti da 1-metilciklopropen može spriječiti oštećenje mahuna pri niskim temperaturama aktivacijom enzimskih i neenzimskih antioksidacijskih sustava.

Novina i znanstveni doprinos. Ovaj rad daje uvid u mogućnost regulacije otpornosti povrća na niske temperature tijekom skladištenja poboljšanjem enzimskog antioksidacijskog sustava pomoću 1-metilciklopropena te nakupljanjem neenzimskih antioksidanasa. Dobiveni rezultati pokazuju da bi

obrada 1-metilciklopropenom mogla biti učinkovita metoda ublažavanja oštećenja pri niskim temperaturama tijekom skladištenja graha.

Ključne riječi: grah (*Phaseolus vulgaris* L.); oštećenje ploda pri niskim temperaturama; 1-metilciklopropen; antioksidacijski sustavi; fenolni spojevi